

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (tretia komora)

z 27. septembra 2006 *

Vo veci T-330/01,

Akzo Nobel NV, so sídlom v Arnheme (Holandsko), v zastúpení: pôvodne M. van Empel a C. Swaak, neskôr C. Swaak, advokáti,

žalobca,

proti

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: A. Whelan, A. Bouquet a W. Wils, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci H. van der Woude, advokát,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie článkov 3 a 4 rozhodnutia Komisie K(2001) 2931, konečné znenie, z 2. októbra 2001 o konaní, ktorým sa uplatňuje článok 81 ES a článok 53 Zmluvy EHP (COMP/E-1/36.756 — Glukonát sodný), v rozsahu, v akom sa týka žalobcu, alebo subsidiárne zníženie pokuty uloženej žalobcovi,

* Jazyk konania: holandčina.

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV (tretia komora),

v zložení: predseda komory J. Azizi, sudcovia M. Jaeger a F. Dehousse,
tajomník: J. Plingers, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 17. februára 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

Skutkové okolnosti

- Spoločnosť Akzo Nobel NV (ďalej len „Akzo“) je materskou spoločnosťou skupiny špecializovaných podnikov v oblasti chemického a farmaceutického priemyslu. Je vlastníkom všetkých akcií spoločnosti Akzo Nobel Chemicals BV (ďalej len „ANC“). V čase rozhodnom vo veci samej a až do decembra 1995 ANC podnikal na trhu glukonátu sodného, a to prostredníctvom svojho obchodného podielu v spoločnosti Glucona vof, podniku, ktorý Akzo ovládal spolu so spoločnosťou Coöperatieve Verkoop- en Productievereniging van Aardappelmeel en Derivaten Avebe BA (ďalej len „Avebe“). V decembri 1995 Avebe získal obchodný podiel ANC v spoločnosti Glucona vof, ktorá sa stala spoločnosťou s ručením obmedzeným a zmenila svoje obchodné meno na Glucona BV (ďalej sú spoločnosti Glucona vof a Glucona BV nerozdielne nazývané „Glucona“).

- 2 Glukonát sodný je súčasťou chelátových činidiel, ktoré sú látkami deaktivujúcimi ióny kovov v priemyselných postupoch. Tieto postupy zahŕňajú najmä priemyselné čistenie (čistenie fliaš alebo náradia), úpravu povrchov (antikorózna ochrana, odmasťovanie, leptanie hliníku) a čistenie vôd. Chelátové činidlá sú teda používané v potravinárskom, kozmetickom, farmaceutickom, papierenskom, betonárskom priemysle a ešte v iných priemyselných odvetviach. Glukonát sodný sa predáva na celom svete a na svetových trhoch sa vyskytuje viacero konkurenčných podnikov.
- 3 V roku 1995 dosiahol predaj glukonátu sodného na celosvetovej úrovni hodnotu približne 58,7 milióna eur, pričom predaj v Európskom hospodárskom priestore (EHP) dosiahol hodnotu približne 19,6 milióna eur. V čase rozhodnom vo veci samej bola takmer celá svetová výroba glukonátu sodného ovládaná piatimi podnikmi, teda v prvom rade Fujisawa Pharmaceutical Co. Ltd (ďalej len „Fujisawa“), v druhom rade Jungbunzlauer AG (ďalej len „Jungbunzlauer“), v treťom rade Roquette Frères SA (ďalej len „Roquette“), vo štvrtom rade Glucona vof a v piatom rade Archer Daniels Midland Co. (ďalej len „ADM“).
- 4 V marci 1997 americké ministerstvo spravodlivosti informovalo Komisiu, že po šetrení zameranom na trh lyzínu a kyseliny citrónovej bolo začaté šetrenie takisto vo vzťahu k trhu glukonátu sodného. V októbri a decembri 1997, ako aj vo februári 1998 bola Komisia informovaná, že Akzo, Avebe, Glucona, Roquette a Fujisawa priznali, že boli účastníkmi kartelu, v rámci ktorého boli dohodnuté ceny glukonátu sodného a rozdelený predaj tohto výrobku v Spojených štátoch amerických a inde. Po dohodách uzatvorených s americkým ministerstvom spravodlivosti uložili americké orgány týmto podnikom pokuty.
- 5 Komisia 18. februára 1998 zaslala podľa článku 11 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962 prvé nariadenie implementujúce články [81] a [82] zmluvy (Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3) žiadosti o informácie hlavným výrobcom, dovozcom, vývozcom a kupujúcim glukonátu sodného v Európe.

- 6 Na základe žiadosti o informácie sa Fujisawa skontaktoval s Komisiou a informoval ju, že spolupracoval s americkými orgánmi v rámci šetrenia opísaného vyššie a že si želá takisto spolupracovať s Komisiou na základe oznámenia Komisie z 18. júla 1996 o neuložení alebo znížení pokút v prípadoch kartelov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 207, s. 4, ďalej len „oznámenie o spolupráci“). Fujisawa 12. mája 1998 po stretnutí s Komisiou, ktoré sa konalo 1. apríla 1998, odovzdal písomné vyhlásenie a spis obsahujúci zhrnutie vývoja kartelu a určitý počet dokumentov.
- 7 Komisia 16. a 17. septembra 1998 vykonala šetrenia podľa článku 14 ods. 3 nariadenia č. 17 v priestoroch podnikov Avebe, Glucona, Jungbunzlauer a Roquette.
- 8 Komisia 2. marca 1999 zaslala žiadosti o podrobné informácie spoločnostiam Glucona, Roquette a Jungbunzlauer. Tieto podniky listami zo 14., 19. a 20. apríla 1999 oznámili, že sú ochotné spolupracovať s Komisiou, a poskytli jej určité informácie o karteli. Komisia 25. októbra 1999 zaslala žiadosti o dodatočné informácie spoločnostiam ADM, Fujisawa, Glucona, Roquette a Jungbunzlauer.
- 9 Komisia 17. mája 2000 na základe informácií, ktoré jej boli oznámené, zaslala oznámenie o výhradách spoločnosti Akzo a iným podnikom, ktorých sa týkalo porušenie článku 81 ods. 1 ES a článku 53 ods. 1 Dohody o EHP (ďalej len „dohoda EHP“). Akzo a všetky ostatné dotknuté podniky odovzdali písomné pripomienky ako odpoveď na výhrady uvádzané Komisiou. Žiadny z týchto účastníkov konania nepožiadaval o vypočutie, ani nepopieral opodstatnenosť skutočností uvedených v oznámení o výhradách.

- 10 Komisia 11. mája 2001 zaslala žiadosti o dodatočné informácie Akzo a iným dotknutým podnikom.
- 11 Komisia 2. októbra 2001 prijala rozhodnutie K(2001)2931, konečné znenie, o konaní, ktorým sa uplatňuje článok 81 ES a článok 53 Dohody EHP (vec COMP/E-1/36.756 — Glukonát sodný) (ďalej len „Rozhodnutie“). Rozhodnutie bolo oznámené Akzo listom z 10. októbra 2001.
- 12 Rozhodnutie obsahuje najmä tieto ustanovenia:

„Článok 1

[Akzo], [ADM], [Avebe], [Fujisawa], [Jungbunzlauer] a [Roquette] porušili článok 81 ods. 1... ES a — v období od 1. januára 1994 — článok 53 ods. 1 Dohody EHP tým, že boli účastníkmi dohody a/alebo zosúladeného postupu v odvetví glukonátu sodného.

Porušenie trvalo:

- v prípade [Akzo], [Avebe], [Fujisawa] a [Roquette] od februára 1987 do júna 1995,
- v prípade [Jungbunzlauer] od mája 1988 do júna 1995,

— v prípade [ADM] od júna 1991 do júna 1995.

...

Článok 3

Za porušenie uvedené v článku 1 sa ukladajú tieto pokuty:

a) [Akzo]	9 miliónov EUR
b) [ADM]	10,13 milióna EUR
c) [Avebe]	3,6 milióna EUR
d) [Fujisawa]	3,6 milióna EUR
e) [Jungbunzlauer]	20,4 milióna EUR
f) [Roquette]	10,8 milióna EUR

...“

¹³ V odôvodneniach č. 296 až č. 309 Rozhodnutia Komisia analyzovala vzťahy, ktoré existovali v priebehu obdobia, ktorého sa týka kartel, medzi spoločnosťou Glucona a jej materskými spoločnosťami, Avebe a Akzo. Poznamenala najmä, že až do 15. augusta 1993 bola Glucona riadená spoločne zástupcami Avebe a Akzo, ale že od

tohto dátumu z dôvodu reštrukturalizácie bola riadená výlučne zástupcom Avebe. Komisia však dospela k záveru, že Avebe a Akzo treba považovať za zodpovedných za protisúťažné správanie ich dcérskej spoločnosti počas celej uvedenej doby a že preto Avebe a Akzo musí byť určené Rozhodnutie.

- 14 Na účely výpočtu výšky pokút Komisia uplatnila v Rozhodnutí metodológiu uvedenú v usmerneniach k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO (Ú. v. ES, C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia“), ako aj oznámenie o spolupráci.
- 15 Komisia v prvom rade určila výšku základnej čiastky pokuty v závislosti od závažnosti a dĺžky trvania porušovania.
- 16 V tejto súvislosti, pokiaľ ide o závažnosť porušovania, Komisia najprv dospela k záveru, že dotknuté podniky sa dopustili veľmi závažného porušovania, vzhľadom na jeho povahu, jeho konkrétny dopad na trh glukonátu sodného v EHP a rozsah dotknutého geografického trhu (odôvodnenie č. 371 Rozhodnutia).
- 17 Komisia následne dospela k záveru, že je potrebné zohľadniť efektívnu ekonomickú kapacitu spôsobujúcu narušenie hospodárskej súťaže a stanoviť pokutu vo výške, ktorá by zabezpečila jej dostatočný odstrašujúci účinok. V dôsledku toho Komisia zaradila dotknuté podniky do dvoch kategórií, vychádzajúc z celosvetového obratu dosiahnutého dotknutými podnikmi, pokiaľ ide o predaj glukonátu sodného v priebehu roka 1995, čo bol posledný rok trvania porušovania, pričom tieto údaje účastníci konania odovzdali Komisii po tom, ako dostali žiadosti o informácie, a Komisia na ich základe vypočítala príslušné podiely týchto podnikov na trhu. Do prvej kategórie zaradila podniky, ktoré podľa údajov, ktoré mala k dispozícii, mali

podiel na svetovom trhu glukonátu sodného vyšší ako 20 %, teda Fujisawa (35,54 %), Jungbunzlauer (24,75 %) a Roquette (20,96 %). V prípade týchto podnikov Komisia stanovila východiskovú sumu na 10 miliónov eur. Do druhej kategórie zaradila podniky, ktoré podľa údajov, ktoré mala k dispozícii, mali podiel na svetovom trhu glukonátu sodného nižší ako 10 %, teda Glucona (približne 9,5 %) a ADM (9,35 %). V prípade týchto podnikov Komisia stanovila východiskovú sumu pokuty na 5 miliónov eur, teda pre Akzo a Avebe, ktorí spoločne ovládali spoločnosť Glucona, na 2,5 milióna eur pre každého z nich (odôvodnenie č. 385 Rozhodnutia).

- 18 Navyše na zabezpečenie toho, aby na jednej strane mala pokuta dostatočný odstrašujúci účinok, a aby sa na druhej strane zohľadnila skutočnosť, že veľké podniky majú k dispozícii informácie a právno-ekonomickú infraštruktúru, ktorá im umožňuje lepšie posúdiť porušovanie, ktoré predstavuje ich správanie, a dôsledky, ktoré z toho vyplývajú z hľadiska práva hospodárskej súťaže, Komisia pristúpila k úprave tejto východiskovej sumy. V dôsledku toho, zohľadňujúc veľkosť a globálne zdroje dotknutých podnikov, Komisia uplatnila násobný koeficient 2,5 na východiskové sumy určené v prípade ADM a Akzo, a tým došlo k zvýšeniu východiskovej sumy, takže v prípade ADM bola stanovená suma 12,5 milióna eur a v prípade Akzo 6,25 milióna eur (odôvodnenie č. 388 Rozhodnutia).
- 19 Pokiaľ ide o dĺžku trvania porušovania v prípade jednotlivých podnikov, východisková suma bola okrem toho zvýšená o 10 % za rok, teda došlo k zvýšeniu o 80 % v prípade Fujisawa, Akzo, Avebe a Roquette, o 70 % v prípade Jungbunzlauer a o 35 % v prípade ADM (odôvodnenia č. 389 až č. 392 Rozhodnutia).
- 20 Komisia teda stanovila základnú čiastku pokuty na 11,25 milióna eur, pokiaľ ide o Akzo. Pokiaľ ide o ADM, Avebe, Fujisawa, Jungbunzlauer a Roquette, základná čiastka bola stanovená v príslušnom poradí na 16,88 milióna eur, 4,5 milióna eur, 18 miliónov eur, 17 miliónov eur a 18 miliónov eur (odôvodnenie č. 396 Rozhodnutia).

- 21 V druhom rade bola na základe priťažujúcich okolností základná čiastka pokuty uloženej Jungbunzlauer zvýšená o 50 % z dôvodu, že tento podnik mal úlohu vodcu v rámci kartelu (odôvodnenie č. 403 Rozhodnutia).
- 22 V treťom rade Komisia preskúmala a odmietla tvrdenia niektorých podnikov, podľa ktorých sa na ne mali uplatniť poľahčujúce okolnosti (odôvodnenia č. 404 až č. 410 Rozhodnutia).
- 23 Vo štvrtom rade na základe časti B oznámenia o spolupráci Komisia poskytla spoločnosti Fujisawa „veľmi významné zníženie“ (konkrétne 80 %) zo sumy pokuty, ktorá by jej bola uložená v prípade, keby nebola spolupracovala. Napokon, na základe časti D tohto oznámenia Komisia poskytla „výrazné zníženie“ (konkrétne 40 %) zo sumy pokuty v prípade ADM a Roquette a 20 % v prípade Akzo, Avebe a Jungbunzlauer (odôvodnenia č. 418, č. 423, č. 426 a č. 427).

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 24 Akzo návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 19. decembra 2001 podal žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.
- 25 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (tretia komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa písomne položil účastníkom konania otázky, na ktoré títo odpovedali v stanovených lehotách.

26 Prednesy účastníkov konania boli vypočítané na pojednávaní 17. februára 2004.

27 Akzo navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- zrušil články 3 a 4 Rozhodnutia v rozsahu, v akom sa týkajú Akzo,
- subsidiárne zrušil článok 3 v spojení s odôvodnením č. 388 Rozhodnutia v rozsahu, v akom bol voči nemu uplatnený násobný koeficient 2,5,
- zaviazal Komisiu na náhradu trov konania, vrátane zaplatenia úrokov a výdavkov na bankovú záruku.

28 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- zamietol žalobu,
- zaviazal Akzo na náhradu trov konania.

Právny stav

- 29 Dôvody zrušenia, ktoré uvádza Akzo, sa týkajú po prvé stanovenia východiskovej sumy pokút uložených všetkým účastníkom kartelu, po druhé klasifikácie účastníkov kartelu, po tretie zohľadnenia obratu Akzo a po štvrté uplatnenia násobného koeficientu 2,5.

O stanovení východiskovej sumy pre výpočet pokút uložených všetkým účastníkom kartelu

- 30 Akzo uvádza, že došlo po prvé k porušeniu zásady proporcionality a po druhé k porušeniu povinnosti odôvodnenia.

O porušení zásady proporcionality

- 31 Akzo uvádza, že Komisia tým, že stanovila v odôvodnení č. 385 Rozhodnutia východiskovú sumu pre výpočet pokút uložených všetkým účastníkom kartelu na 40 miliónov eur; nezohľadnila obmedzený objem trhu glukonátu sodného, čím došlo k porušeniu zásady proporcionality.
- 32 Akzo uvádza, že celková výška obratu týkajúceho sa glukonátu sodného v roku 1995 v EHP bola menej ako 20 miliónov eur a na celosvetovej úrovni menej ako 59 miliónov eur. Uvádza, že v dôsledku toho celková výška pokút uložených

v Rozhodnutí predstavuje viac ako dvojnásobok ročného obratu predmetného výrobku v EHP a viac ako dve tretiny tohto obratu na celosvetovej úrovni.

- 33 Podľa Akzo Komisia nezohľadnila pri stanovovaní východiskovej sumy na výpočet pokút obmedzenú veľkosť trhu, teda obmedzený objem trhu predmetného výrobku, hoci predstiera, že tak urobila v odôvodnení č. 377 Rozhodnutia. Ďalej pristúpila ku klasifikácii účastníkov kartelu do dvoch kategórií, do prvej kategórie zaradila podniky, ktoré mali podiel na svetovom trhu glukonátu sodného vyšší ako 20 %, a do druhej kategórie zaradila podniky, ktoré mali podiel na svetovom trhu glukonátu sodného nižší ako 10 % (pozri bod 17 vyššie). Takáto klasifikácia dotknutých podnikov podľa ich rozsahu ich prítomnosti na relevantnom trhu je podľa Akzo nesprávna, keďže uvedený trh má viac-menej obmedzenú veľkosť.
- 34 Komisia navrhuje žalobný dôvod zamietnuť.
- 35 Súd prvého stupňa pripomína, že podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 sa suma pokuty stanovuje na základe závažnosti porušenia a dĺžky jeho trvania. Okrem toho, v súlade s usmerneniami, sa východisková suma stanovuje v závislosti od závažnosti porušenia, pričom má zohľadniť samotnú povahu porušenia, jeho konkrétny dopad na trh a veľkosť geografického trhu.
- 36 Tento právny rámec teda výslovne neukladá Komisii povinnosť zohľadniť malú veľkosť trhu a hodnotu výrobku v čase stanovovania východiskovej sumy pokuty.

- 37 Podľa judikatúry však Komisii pri posudzovaní závažnosti porušenia prináleží, aby zohľadnila veľký počet skutočností, ktorých povaha a dôležitosť sa menia v závislosti od typu predmetného porušenia a osobitných okolností predmetného porušenia (rozsudok Súdneho dvora zo 7. júna 1983, *Musique diffusion française a i./Komisia*, 100/80 až 103/80, Zb. s. 1825, bod 120). Medzi skutočnosťami dosvedčujúce závažnosť porušenia môže v závislosti od prípadu patriť okrem iného veľkosť trhu predmetného výrobku.
- 38 V dôsledku toho veľkosť trhu a hodnota výrobku síce môžu predstavovať skutočnosti, ktoré je potrebné vziať do úvahy na preukázanie závažnosti porušenia, ich dôležitosť sa však mení v závislosti od osobitných okolností predmetného porušenia.
- 39 V danom prípade sa zdá vzhľadom na odôvodnenie č. 385 Rozhodnutia, že hoci Komisia považovala porušovanie za veľmi závažné v zmysle usmernení, ktoré v takýchto prípadoch stanovujú, že Komisia môže stanoviť východiskovú sumu na najmenej 20 miliónov eur, v tomto prípade stanovila východiskovú sumu iba vo výške 10 miliónov eur pre podniky zaradené v prvej kategórii a iba vo výške 5 miliónov eur pre podniky zaradené v druhej kategórii, čo zodpovedá polovici a štvrtine sumy, ktorú podľa usmernení môže stanoviť za veľmi závažné porušenia.
- 40 Toto stanovenie východiskovej sumy pokuty znamená, že Komisia v súlade s bodom 377 Rozhodnutia, v ktorom uviedla, že obmedzená veľkosť trhu výrobkov „sa v tomto prípade zohľadní takisto pri stanovaní východiskových súm“, dostatočne zohľadnila veľkosť trhu predmetných výrobkov.

- 41 V každom prípade sa Súd prvého stupňa domnieva, vzhľadom na povahu porušenia, ku ktorému došlo zo strany Akzo, a na veľkosť trhu predmetných výrobkov, že Komisia neporušila zásadu proporcionality tým, že stanovila v prípade Akzo východiskovú sumu pre výpočet pokuty na 5 miliónov eur.
- 42 V dôsledku toho žalobný dôvod založený na porušení zásady proporcionality musí byť zamietnutý.

O porušení povinnosti odôvodnenia

- 43 Akzo uvádza, že Rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené, keďže podľa neho existuje rozpor medzi vyhlásením Komisie, podľa ktorého Komisia zohľadnila obmedzenú veľkosť trhu glukonátu sodného (odôvodnenie č. 377 Rozhodnutia) na jednej strane a odôvodneniami týkajúcimi sa klasifikácie predmetných podnikov (odôvodnenia č. 378 až č. 384 Rozhodnutia) na druhej strane.
- 44 Komisia navrhuje žalobný dôvod zamietnuť.
- 45 Súd prvého stupňa pripomína, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že odôvodnenie požadované článkom 253 ES musí obsahovať jasné a jednoznačné odôvodnenie orgánu Spoločenstva, autora predmetného aktu, aby mohli dotknuté osoby poznať dôvody prijatého opatrenia a príslušný súd mohol vykonávať svoju kontrolnú právomoc (rozsudky Súdneho dvora z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's

France, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 63, a z 30. septembra 2003, Nemecko/Komisija, C-301/96, Zb. s. I-9919, bod 87, rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. novembra 2002, Lagardère a Canal+/Komisia, T-251/00, Zb. s. II-4825, bod 155).

- 46 Súd prvého stupňa konštatuje, že v odôvodnení č. 377 Rozhodnutia Komisia uviedla, že zohľadnila pri stanovovaní východiskových súm obmedzenú veľkosť trhu glukonátu sodného. Ďalej Komisia v odôvodneniach č. 378 až č. 384 Rozhodnutia uplatnila rozdielne zaobchádzanie s účastníkmi kartelu tým, že ich zaradila do dvoch kategórií v závislosti od ich konkrétnej dôležitosti na trhu a potreby zabezpečiť odstrašujúci účinok pokuty. Napokon, ako už bolo uvedené v bode 39 vyššie, Komisia stanovila v odôvodnení č. 385 Rozhodnutia v rámci výpočtu pokuty v závislosti od závažnosti porušenia východiskovú sumu vo výške 10 miliónov eur pre podniky zaradené v prvej kategórii a vo výške 5 miliónov eur pre podniky zaradené v druhej kategórii, čo zodpovedá polovici a štvrtine sumy, ktorú podľa usmernení mohla stanoviť za veľmi závažné porušenia.
- 47 Zo znenia odôvodnenia č. 377 v spojení s odôvodnením č. 385 Rozhodnutia teda vyplýva, že Komisia uviedla dostatočne jasným spôsobom, že zohľadnila obmedzenú veľkosť trhu výrobkov tým, že stanovila východiskové sumy pokút nižšie ako sú tie, ktoré mohla v súlade s usmerneniami stanoviť v prípade veľmi závažných porušení. Toto zhrnutie týkajúce sa zohľadnenia veľkosti trhu výrobkov nie je v rozpore s odôvodneniami č. 378 až č. 384 Rozhodnutia, v ktorých Komisia vysvetlila dôvody, pre ktoré bolo potrebné podľa nej zaradiť účastníkov kartelu do dvoch kategórií podľa ich konkrétnej dôležitosti na trhu a potreby zabezpečiť odstrašujúci účinok pokuty. Táto fáza výpočtu sa totiž týka vzájomného pomeru medzi účastníkmi kartelu a nie hodnoty relevantného trhu v celkovej výške.
- 48 Preto, na rozdiel od toho, čo tvrdí Akzo, neexistuje rozpor medzi odôvodnením č. 377 na jednej strane a odôvodneniami č. 378 až č. 384 Rozhodnutia na druhej strane.

- 49 V dôsledku toho žalobný dôvod založený na porušení povinnosti odôvodnenia musí byť zamietnutý.

O klasifikácii účastníkov kartelu

- 50 Akzo uvádza po prvé porušenie zásady proporcionality a po druhé porušenie povinnosti odôvodnenia.

O porušení zásady proporcionality

— Tvrdenia účastníkov konania

- 51 Akzo tvrdí, že Komisia porušila zásadu proporcionality tým, že zaradila účastníkov kartelu podľa ich podielov na trhu glukonátu sodného do dvoch kategórií bez toho, aby presným spôsobom zohľadnila ich skutočné podiely na trhu, ale použila príliš zjednodušený prístup, v rámci ktorého rozdelila tieto podniky podľa toho, či ich podiel na trhu bol väčší ako 20 % alebo menší ako 10 % (odôvodnenia č. 379 až č. 382 Rozhodnutia).
- 52 Akzo zdôrazňuje, že skutočný pomer celosvetového obratu jednotlivých predmetných podnikov sa podstatne odlišuje od zjednodušeného pomeru 1 ku 2, ktorý uplatnila Komisia. Skutočný pomer medzi podnikmi, ktoré mali najmenší podiel na

trhu (9 % v prípade spoločností ADM a Glucona), a podnikom, ktorý mal najvyšší podiel na trhu (36 % v prípade spoločnosti Fujisawa), bol totiž 1 ku 4 a nie 1 ku 2. Keby sa preto bola Komisia držala svojho výpočtu a zohľadnila tento skutočný pomer medzi predmetnými podnikmi, musela by stanoviť východiskovú sumu pokuty uloženej Akzo a Avebe na 1,25 milióna eur a nie 2,5 milióna eur.

- 53 Akzo pripúšťa, že nemusí nevyhnutne existovať matematický pomer medzi konečnou pokutou a obratom predmetných podnikov. Podľa Akzo však vyplýva z rozhodovacej praxe Komisie, že táto vychádza z obratu účastníkov kartelu na relevantnom trhu.
- 54 Akzo vyvodzuje z judikatúry Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa, že Komisia nato, aby sa mohla odvolávať na osobitné objektívne odôvodnenia, sa musí ubezpečiť, že konkrétne východiskové sumy zodpovedajú relatívnej ekonomickej dôležitosti predmetných podnikov, pokiaľ ide o obrat alebo podiel na trhu. V tomto prípade to však tak nebolo. Podľa Akzo mala Komisia vzhľadom na konkrétne okolnosti daného prípadu zaradiť predmetné podniky do troch kategórií: bolo totiž možné identifikovať kategóriu podnikov, ktorá by sa nachádzala z hľadiska podielu na trhu medzi spoločnosťami ADM a Glucona (9 % v prípade každého z nich) a spoločnosťou Fujisawa (36 %), do ktorej by teda patrili podniky Roquette (21 %) a Jungbunzlauer (25 %). Takáto klasifikácia by lepšie zodpovedala relatívnej dôležitosti predmetných podnikov a umožnila by Komisii dosiahnuť vyhlásený cieľ, ktorým bolo zohľadniť relatívnu dôležitosť predmetných podnikov pri stanovovaní konkrétnej základnej čiastky pokuty.
- 55 Komisia navrhuje žalobný dôvod zamietnuť.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 56 Podľa usmernení v prípade porušení, ktoré sa týkajú viacerých podnikov, Komisia môže, tak ako to urobila aj v tomto prípade, upraviť východiskové sumy, aby zohľadnila konkrétnu dôležitosť každého podniku tak, že rozdelí účastníkov kartelu do skupín „predovšetkým tam, kde je značná disparita medzi veľkosťou podnikov, ktoré sa dopúšťajú tých istých priestupkov“ (bod 1 A šiesty odsek usmernení). V usmerneniach je okrem toho stanovené, že „princíp rovnakého postihu za to isté konanie môže za určitých okolností viesť k uvaleniu rôznych pokút dotýčným podnikom bez toho, aby sa táto diferenciácia riadila aritmetickým výpočtom“ (bod 1 A siedmy odsek usmernení).
- 57 V súlade s ustálenou judikatúrou Súdu prvého stupňa Komisia pri stanovovaní závažnosti porušenia nie je v prípade, ak sú pokuty uložené viacerým podnikom zúčastneným na tom istom porušení, povinná zaistiť, aby konečné sumy pokút udelených podnikom, ktoré sú výsledkom výpočtov, odrážali každý rozdiel medzi podnikmi vzhľadom na ich celkový obrat, ale môže vykonať rozdelenie do skupín (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, LR AF 1998/Komisia, T-23/99, Zb. s. II-1705, bod 278; z 19. marca 2003, CMA CGM a i./Komisia, T-213/00, Zb. s. II-913, body 385 a 386, a z 30. septembra 2003, Atlantic Container Line a i./Komisia, T-191/98, T-212/98 až T-214/98, Zb. s. II-3275, ďalej len „rozsudok TACA“, body 1519 a 1520 a tam citovanú judikatúru).
- 58 Ako však už viackrát Súd prvého stupňa rovnako rozhodol, keď Komisia rozdeľuje dotknuté podniky do skupín na účely stanovenia sumy pokút, stanovenie hraníc každej z takto vymedzených skupín musí byť vo vnútornom súlade a objektívne zdôvodnené (pozri v tomto zmysle rozsudok LR AF 1998/Komisia, už citovaný

v bode 57 vyššie, bod 298; rozsudky CMA CGM a i./Komisia, už citovaný v bode 57 vyššie, bod 416, a TACA, už citovaný v bode 57 vyššie, bod 1541 a tam citovanú judikatúru).

- 59 V danom prípade si Komisia pri stanovovaní kategórií, ktoré jej umožnili zoskupiť predmetné podniky, vybrala, že zohľadní ich význam na relevantnom trhu, vychádzajúc z jediného kritéria, ktorým boli podiely na svetovom trhu glukonátu sodného, vypočítané v závislosti od obratu jednotlivých podnikov na trhu v roku 1995.
- 60 Na tomto základe Komisia vytvorila dve kategórie podnikov, teda na jednej strane tú, ktorú tvorili „traja hlavní výrobcovia glukonátu sodného, [ktorí] mali podiely na celosvetovom trhu vyššie ako 20 %“ a na druhej strane tú, ktorú tvorili podniky, „ktorých podiely na celosvetovom trhu glukonátu sodného boli podstatne menšie (menej ako 10 %)“ (odôvodnenie č. 382 Rozhodnutia).
- 61 Komisia teda stanovila východiskovú sumu 10 miliónov eur v prípade spoločností Fujisawa, Jungbunzlauer a Roquette, ktorých podiely na trhu boli, v príslušnom poradí, približne 36 %, 25 % a 21 % a východiskovú sumu 5 miliónov eur v prípade tých, ktoré boli zaradené do druhej kategórie, teda spoločnosti Glucona a ADM, pričom každá z nich mal podiel na trhu približne 9%. Obchodné podiely v spoločnosti Glucona vlastnili spolu Akzo a Avebe, Komisia teda stanovila v prípade každého z nich východiskovú sumu na 2,5 milióna eur (odôvodnenie č. 385 Rozhodnutia).
- 62 Komisia, postupujúc týmto spôsobom, na základe svojho výpočtu týkajúceho sa podielov na trhu predmetných podnikov vybrala koherentnú metódu rozdelenia účastníkov kartelu do dvoch skupín, čo je objektívne odôvodnené rozdielom vo veľkosti medzi podnikmi zaradenými do týchto dvoch kategórií.

- 63 V takejto situácii, na rozdiel od toho, čo tvrdí Akzo, Komisia nebola povinná rozlišovať medzi jednotlivými účastníkmi kartelu v závislosti od ich podielu na trhu. Bezvýznamná je najmä skutočnosť, či by, ako uvádza Akzo, klasifikácia účastníkov kartelu do troch kategórií lepšie zodpovedala relatívnej dôležitosti predmetných podnikov, keďže prístup zvolený Komisiou nie je ani inkohorentný, ani mu nechýba objektívne odôvodnenie. Takisto sa nemožno oprávnene odvolávať na skutočnosť, že Komisia v iných veciach zvolila inú klasifikáciu účastníkov kartelu, o ktorý tam išlo, pretože to nepreukazuje, že v tomto prípade prístup zvolený Komisiou nebol koherentný a objektívne odôvodnený.
- 64 V každom prípade, aj keby klasifikácia účastníkov kartelu do troch kategórií bola odôvodnená, Súd prvého stupňa sa domnieva vzhľadom na odôvodnenia uvedené v bode 39 a nasl. vyššie, že stanovenie východiskovej sumy v prípade spoločnosti Glucona na 5 miliónov eur nie je neproporcionálne. V dôsledku toho by hypotetické preskupenie účastníkov kartelu aj tak neovplyvnilo postavenie Akzo.
- 65 V dôsledku toho musí byť žalobný dôvod založený na porušení zásady proporcionality zamietnutý.

O porušení povinnosti odôvodnenia

- 66 Akzo uvádza, že rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, pretože Komisia vôbec neuviedla dôvod, na základe ktorého stanovila konkrétnu základnú čiastku, ktorá nezodpovedala úplne jasným spôsobom relatívnej dôležitosti spoločnosti Glucona, vzhľadom na jej obrat alebo jej podiel na trhu.

- 67 Komisia navrhuje žalobný dôvod zamietnuť.
- 68 Súd prvého stupňa pripomína, že povinnosť odôvodnenia, tak ako je definovaná v bode 45 vyššie, je takisto splnená, keď Komisia vo svojom rozhodnutí uvedie kritériá posúdenia, ktoré jej umožnili určiť závažnosť a dĺžku trvania porušenia (rozsudky Súdneho dvora zo 16. novembra 2000, Sarrió/Komisia, C-291/98 P, Zb. s. I-9991, body 73, 76 a 80, a Cascades/Komisia, C-279/98 P, Zb. s. I-9693, body 39 až 47; rozsudok TACA, už citovaný v bode 57 vyššie, bod 1521).
- 69 Ako vyplýva z bodov 15 až 20 vyššie, Komisia uviedla v Rozhodnutí kritériá posúdenia, ktoré jej umožnili určiť závažnosť a dĺžku trvania porušenia.
- 70 Okrem toho, nezávisle od otázky prípadného nedostatku presnej korelácie medzi základnou čiastkou, ktorú Komisia stanovila v prípade spoločnosti Glucona na jednej strane, a jej obratom alebo podielom na trhu na druhej strane, už bolo rozhodnuté v bode 57 vyššie, že Komisia nie je povinná zaistiť, aby sumy pokút udelených predmetným podnikom, ktoré sú výsledkom výpočtov, odrážali každý rozdiel medzi podnikmi vzhľadom na ich celkový obrat. Komisia môže vykonať rozdelenie do skupín. V dôsledku toho Komisia nebola povinná poskytnúť osobitné odôvodnenie, pokiaľ ide o skutočnosť, že konkrétna základná čiastka zodpovedala alebo nezodpovedala presne relatívnej dôležitosti spoločnosti Glucona vzhľadom na jej obrat alebo jej podiel na trhu.
- 71 Okrem toho, pokiaľ ide o zásadu rozdelenia účastníkov kartelu do skupín, je potrebné konštatovať, že takéto rozdelenie vychádza z usmernení, ktoré stanovujú možné úpravy súm (pozri bod 56 vyššie). Rozhodnutie bolo teda prijaté za okolností, ktoré sú Akzo dobre známe.

- 72 V dôsledku toho žalobný dôvod založený na porušení povinnosti odôvodnenia musí byť zamietnutý.

O zohľadnení obratu Akzo

- 73 Akzo uvádza žalobné dôvody založené po prvé na porušení článku 81 ES a po druhé na porušení povinnosti odôvodnenia.

O porušení článku 81 ES

— Tvrdenia účastníkov konania

- 74 Akzo nenamieta, že tak ako Komisia konštatovala v odôvodnení č. 310 Rozhodnutia, spoločnosť ANC, dcérska spoločnosť, ktorej 100 % imania Akzo ovládal a ktorá v čase rozhodnom vo veci samej ovládala spoločne s Avebe spoločnosť Glucona, má podiel na zodpovednosti za porušovania, ktoré boli pripísané poslednej uvedenej.
- 75 Akzo však tvrdí, že v odôvodneniach č. 296 až č. 310 Rozhodnutia Komisia dospela k mylnému záveru, že v prípade činnosti spoločnosti Glucona ANC konal tak, že vlastne sledoval pokyny Akzo, takže samotný Akzo by mohol byť zodpovedný za údajné porušenia, ktorých sa dopustila spoločnosť Glucona.

- 76 Akzo uvádza, že v odôvodnení č. 310 Rozhodnutia Komisia vychádzala hlavne zo záveru, podľa ktorého Akzo môže byť zodpovedný za činnosti spoločnosti Glucona, ak platí domnienka, že ANC bol 100 % dcérskou spoločnosťou Akzo, ANC v podstate uplatňoval pokyny svojej materskej spoločnosti a v tejto súvislosti sa odvoláva na rozsudok Súdneho dvora z 25. októbra 1983, AEG/Komisia (107/82, Zb. s. 3151). Akzo ďalej poznamenáva, že len vo vedľajšom rade [„navyš“ (odôvodnenie č. 310 Rozhodnutia)] Komisia zohľadnila skutočnosť, že najmenej dvaja zástupcovia ANC v rámci spoločnosti Glucona mali aktívnu úlohu v karteli, najmä tým, že sa zúčastňovali na mnohostranných rokovaníach a že v tom istom čase zastávali miesta viceprezidenta a generálneho riaditeľa Akzo.
- 77 Akzo pripúšťa, že Súdny dvor v rozsudku zo 16. novembra 2000, Stora Kopparbergs Bergslags/Komisia (C-286/98 P, Zb. s. I-9925), rozhodol v bode 29, že Komisia mohla dôvodne predpokladať, že 100 % dcérska spoločnosť uplatňuje pokyny svojej materskej spoločnosti, a že v takom prípade prináleží dotknutému podniku, aby preukázal, že táto domnienka nie je správna.
- 78 Akzo však vyjadruje pochybnosti, pokiaľ ide o to, či sa má táto domnienka uplatniť nielen v prípade, keď existuje priamy vzťah medzi materskou spoločnosťou a jej dcérskou spoločnosťou, ale takisto v prípadoch, akým je aj tento, keď tento vzťah je oveľa vzdialenejší. Po prvé uvádza, že v tomto prípade je ANC dcérskou spoločnosťou národnej holdingovej spoločnosti Akzo Nobel Nederland BV (ďalej len „ANN“), ktorá je zasa dcérskou spoločnosťou hlavného holdingu. Po druhé zdôrazňuje, že tak Akzo, ako aj ANN boli holdingovými spoločnosťami, ktoré nevykonávali samotné žiadnu obchodnú činnosť a ani nevyrábali a nedistribuovali výrobky. Po tretie pripomína, že iba prostredníctvom iných spoločností Akzo vlastnil obchodný podiel (nepriamo) vo výške 50 % v spoločnosti Glucona, ktorú teda priamo neovládal.
- 79 Akzo vzhľadom na uvedené skutočnosti pred Súdom prvého stupňa zdôrazňuje určitý počet skutkových okolností. Tvrdí, že na ich základe je v každom prípade

schopný vyvrátiť vyššie uvedenú domnienku a preukázať, že napriek tomu, že ANC bol 100 % dcérskou spoločnosťou Akzo, je úplne nereálne sa domnievať, že Akzo mohol určovať alebo dokonca sám ovplyvňovať strategické a obchodné správanie spoločnosti Glucona, a že k tomu ani nedošlo.

80 Komisia navrhuje žalobný dôvod zamietnuť.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

81 Akzo nenamieta, že porušenie, ku ktorému došlo zo strany spoločnosti Glucona, mohlo byť pripísané ANC. Je preto potrebné preskúmať len to, či Akzo môže byť zodpovedný za akty pripísané ANC, svojej 100 % dcérskej spoločnosti.

82 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že hoci dcérska spoločnosť má vlastnú právnu spôsobilosť, nepostačuje to na vyvrátenie možnosti, aby jej správanie bolo pripísateľné materskej spoločnosti, najmä keď dcérska spoločnosť neurčuje samostatne svoje správanie na trhu, ale v podstate uplatňuje pokyny, ktoré jej dala materská spoločnosť (pozri rozsudok Stora Kopparbergs Bergslags/Komisia, už citovaný v bode 77 vyššie, bod 26 a tam citovanú judikatúru).

83 Okrem toho, tak ako sám Akzo pripúšťa, z judikatúry Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa vyplýva, že sa Komisia môže v tejto súvislosti dôvodne domnievať, že 100 % dcérska spoločnosť materskej spoločnosti uplatňuje v podstate pokyny, ktoré jej dáva jej materská spoločnosť, a táto domnienka implikuje, že Komisia nie je povinná preveriť, či materská spoločnosť naozaj vykonávala túto právomoc. V takej situácii, keď v oznámení o výhradách Komisia uvedie, odvolávajúc sa na túto domnienku, svoj zámer pripísať materskej spoločnosti zodpovednosť za porušenie zo strany 100 % dcérskej spoločnosti materskej spoločnosti, prináleží dotknutým stranám, ak

sa domnievajú, že napriek predmetným obchodným podielom dcérska spoločnosť určuje samostatne svoje správanie na trhu, aby vyvrátili túto domnienku tak, že predložia v priebehu správneho konania Komisii dostatočné dôkazy (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. mája 1998, *Stora Kopparbergs Bergslags/Komisia*, T-354/94, Zb. s. II-2111, bod 80, potvrdený, pokiaľ ide o túto záležitosť, rozsudkom *Stora Kopparbergs Bergslags/Komisia*, už citovaným v bode 77 vyššie, body 27 až 29, a rozsudok *AEG/Komisia*, už citovaný v bode 76 vyššie, bod 50, rozsudok Súdu prvého stupňa z 1. apríla 1993, *BPB Industries a British Gypsum/Komisia*, T-65/89, Zb. s. II-389, bod 149).

- 84 V danom prípade je nesporné, že v priebehu obdobia, ktorého sa týka Rozhodnutie, bol ANC 100 % dcérskou spoločnosťou Akzo.
- 85 Okrem toho, pokiaľ ide o priebeh správneho konania, je potrebné konštatovať, že ako Komisia uviedla v odôvodnení č. 300 Rozhodnutia, v bodoch 324 až 330 oznámenia o výhradách analyzovala vzťahy, ktoré existovali medzi spoločnosťou Glucona a jej materskými spoločnosťami, a uviedla svoj zámer považovať ANC a Avebe za spoločne a nerozdielne zodpovedných za porušenie. Pokiaľ ide o vzťahy medzi ANC a Akzo, Komisia sa domnieva, že keďže ANC bol 100 % dcérskou spoločnosťou Akzo, oznámenie o výhradách muselo byť určené poslednému uvedenému. Ako Komisia uviedla v odôvodnení č. 301 Rozhodnutia, Akzo výslovne potvrdil v odpovedi na oznámenie o výhradách, že porušenie mu musí byť pripísané spoločne a nerozdielne s Avebe.
- 86 Vzhľadom na to Akzo nemôže vytýkať Komisii, že ho považovala za zodpovedného za porušenie, ktorých sa dopustila jeho 100 % dcérska spoločnosť, ANC, ako spoluvlastník spoločnosti Glucona.

87 Akzo v tejto súvislosti nesprávne uvádza, že účelom oznámenia o výhradách je najprv vymedziť údajné porušenia uvádzané Komisiou na základe okolností, ktoré sú tam výslovne uvedené, aby umožnili dotknutému podniku obhajovať sa tým, že predloží svoje tvrdenia týkajúce sa celku týchto okolností v priebehu správneho konania, a aby Komisii umožnili vziať do úvahy tieto tvrdenia v rámci svojho rozhodnutia, ale že oznámenie o výhradách sa netýka identifikácie podniku (alebo podnikov), ktorému (alebo ktorým) má byť takéto porušenie pripísateľné. Oznámenie o výhradách určené podniku, ktorému Komisia zvažuje uložiť sankciu za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, musí totiž obsahovať podstatné skutočnosti svedčiace proti tomuto podniku, akými sú vytýkané skutočnosti, ich kvalifikácia a dôkazy, o ktoré sa Komisia opiera, aby tento podnik mohol uplatniť účinným spôsobom svoje tvrdenia v rámci správneho konania, ktoré voči nemu bolo začaté (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 15. júla 1970, ACF Chemiefarma/Komisia, 41/69, Zb. s. 661, bod 26; z 3. júla 1991, AKZO/Komisia, C-62/86, Zb. s. I-3359, bod 29, a z 31. marca 1993, Ahlström Osakeyhtiö a i./Komisia, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 a C-125/85 až C-129/85, Zb. s. I-1307, bod 135). Rovnako podľa ustálenej judikatúry musí oznámenie o výhradách vzhľadom na svoju dôležitosť určiť jednoznačným spôsobom právnickú osobu, ktorej môžu byť uložené pokuty, a musí byť určené poslednej uvedenej osobe (pozri rozsudky Súdneho dvora zo 16. marca 2000, Compagnie maritime belge transports a i./Komisia, C-395/96 P a C-396/96 P, Zb. s. I-1365, body 143 a 146, a z 2. októbra 2003, ARBED/Komisia, C-176/99 P, Zb. s. I-10687, bod 21).

88 Na základe informácií uvedených v oznámení o výhradách teda Akzo nemohol nevedieť, že mu môže byť určené konečné rozhodnutie Komisie. V takejto situácii mu prináležalo konať v priebehu správneho konania s tým, že neskôr to už nebude možné, a preukázať, že napriek skutočnostiam uvádzaným Komisiou mu nemôže byť pripísateľné porušenie, ktorého sa dopustila Glucona.

89 Preto nie je potrebné skúmať odôvodnenosť rôznych skutkových okolností uvádzaných po prvýkrát pred Súdom prvého stupňa, ktorými chce Akzo preukázať,

že napriek tomu, že ANC bol 100 % dcérskou spoločnosťou Akzo, nemohol určiť ani ovplyvniť strategické a obchodné správanie spoločnosti Glucona, a pritom sú stále zachované zásady a právne predpisy upravujúce správne konanie a najmä požiadavka potrebného účinku oznámenia o výhradách.

- 90 V dôsledku toho musí byť žalobný dôvod založený na porušení článku 81 ES zamietnutý.

O porušení povinnosti odôvodnenia

- 91 Akzo sa domnieva, že Rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené, pretože Komisia sa obmedzila len na apodiktické a nejasné tvrdenie, podľa ktorého bol ANC 100 % dcérskou spoločnosťou Akzo, a preto je dôvodné sa domnievať, že ANC uplatňoval v podstate pokyny, ktoré mu dala jeho materská spoločnosť.
- 92 Komisia sa naopak domnieva, že dostatočne odôvodnila svoje Rozhodnutie, pokiaľ ide o túto záležitosť.
- 93 Súd prvého stupňa pripomína, že keď sa, tak ako v tomto prípade, rozhodnutie o uplatnení článku 81 ES týka viacerých subjektov a ide o otázku pripísateľnosti porušenia, musí obsahovať dostatočné odôvodnenie vo vzťahu ku každému zo subjektov, ktorým je určené, najmä vo vzťahu k tým spomedzi nich, ktorí podľa tohto rozhodnutia musia niesť zodpovednosť za toto porušenie (rozsudok Súdu prvého stupňa z 28. apríla 1994, AWS Benelux/Komisia, T-38/92, Zb. s. II-211, bod 26).

- 94 V tomto prípade v odôvodneniach č. 278 až č. 284 Rozhodnutia Komisia zhrnula, odkazujúc na judikatúru Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa, zásady, ktoré mala v úmysle uplatniť na definovanie, komu má byť Rozhodnutie určené. Pokiaľ ide konkrétne o otázku pripísania správania ANC spoločnosti Akzo, pričom spoločnosť Akzo, ako uviedla Komisia v odôvodnení č. 310 Rozhodnutia, bola „100 % dcérskou spoločnosťou skupiny Akzo Nobel NV“, Komisia uviedla v odôvodneniach č. 280, č. 281 a č. 310 Rozhodnutia judikatúru citovanú v bode 83 vyššie a vyvodila z toho v odôvodnení č. 310 Rozhodnutia, že je dôvodné domnievať sa, že ANC vykonával v podstate pokyny, ktoré mu dala jeho materská spoločnosť. Okrem toho v odôvodneniach č. 300 a č. 301 Rozhodnutia Komisia pripomenula, že v oznámení o výhradách uviedla svoj zámer považovať Akzo a Avebe za spoločne zodpovedných za porušenie počas celej dĺžky jeho trvania a že Akzo proti tomuto nenamietal.
- 95 Z toho vyplýva, že Komisia sa vôbec neobmedzila len na apodiktické a nejasné tvrdenie, ako uvádza Akzo, ale poskytla presné odôvodnenie z hľadiska práva aj skutkových okolností toho, prečo sa rozhodla správanie ANC pripísať Akzo.
- 96 Okrem toho z ustálenej judikatúry vyplýva, že otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa podmienky článku 253 ES, sa posudzuje nielen podľa doslovného znenia príslušného aktu, ale aj v súvislosti s okolnosťami, za ktorých bol akt prijatý (pozri najmä rozsudky Komisia/Sytraval a Brink's France, už citovaný v bode 45 vyššie, bod 63, a Nemecko/Komisia, už citovaný v bode 45 vyššie, bod 87). Dôvody Rozhodnutia, ktoré súvisia s pripísateľnosťou správania ANC spoločnosti Akzo, sú takisto objasnené v oznámení o výhradách, ktoré je súčasťou kontextu, v rámci ktorého bolo vydané Rozhodnutie a z ktorého žalobca musí čerpať informácie týkajúce sa zámeru Komisie pripísať mu správanie ANC. Navyše, vzhľadom na to, že v odpovedi na oznámenie o výhradách Akzo výslovne potvrdil v tejto súvislosti, že porušenie mu musí byť pripísané spoločne a nerozdielne s Avebe (pozri bod 85 vyššie), sa Komisia mohla oprávnené domnievať, že Akzo si bol dostatočne vedomý súvislosti rozhodnutia práve s ohľadom na túto záležitosť.

- 97 V dôsledku toho musí byť žalobný dôvod založený na porušení povinnosti odôvodnenia zamietnutý.

O uplatnení násobného koeficientu 2,5

- 98 Akzo uvádza žalobné dôvody založené po prvé na porušení článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a po druhé na porušení povinnosti odôvodnenia.

O porušení článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17

— Tvrdenia účastníkov konania

- 99 Na jednej strane Akzo uvádza, že Komisia tým, že uplatnila na východiskovú sumu násobný koeficient 2,5, aby tak zohľadnila jeho veľkosť a globálne zdroje, porušila článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17, keďže stanovila pokuty nie tak, ako upravuje toto ustanovenie v závislosti od závažnosti a dĺžky trvania porušenia, ale vo vzťahu k typu podniku, ktorý sa dopustil tohto porušenia.
- 100 Akzo uvádza, že hoci je pravda, že Súdny dvor a Súd prvého stupňa rozhodli, že pri posudzovaní závažnosti porušenia musí Komisia vziať do úvahy veľký počet skutočností, ku ktorým patrí aj potreba odstrašujúceho dosahu pokuty, neznamená to, že toto odôvodnenie odkazuje priamo na kritérium závažnosti porušenia a nie na

typ predmetného podniku. Zdôrazňuje, že toto posledné uvedené kritérium nevyplýva z článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a že Rada tým, že stanovila hornú hranicu konečnej pokuty na 10 % obratu, už zohľadnila odlišný dopad pokút na podniky v závislosti od ich veľkosti.

101 Odkazujúc na rozsudok LR AF 1998/Komisia, už citovaný v bode 57 vyššie (bod 280), Akzo takisto uvádza, že Komisia tým, že stanovila násobný koeficient na základe jedinej skutočnosti, ktorou bol obrat skupiny Akzo Nobel, priznala neprimeranú váhu tejto skutočnosti v porovnaní s významom, aký priznala iným skutočnostiam, na základe ktorých hodnotila závažnosť porušenia.

102 Akzo ešte uvádza, že ak by sa mali vykladať tri posledné odseky časti A „Závažnosť“ usmernení v tom zmysle, že umožňujú Komisii uplatňovať násobný koeficient taký, ako bol stanovený v danom prípade, tieto ustanovenia usmernení by porušovali ako také článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17, a preto by ich nebolo možné uplatniť proti nemu.

103 Na druhej strane Akzo uvádza, že Komisia porušila článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 tým, že uplatnila násobný koeficient 2,5 na východiskovú sumu pokuty uloženej tomuto podniku, pričom tento koeficient vychádzal z veľkosti skupiny Akzo Nobel ako celku.

104 Akzo uvádza, že podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 Komisia musí stanoviť pokutu v závislosti od závažnosti porušenia a dĺžky jeho trvania a nie v závislosti od ekonomického dopadu týchto porušení.

- 105 Akzo pripúšťa, že Súdny dvor v rozsudku *Musique diffusion française a i./Komisia*, už citovanom v bode 37 vyššie, rozhodol, že celkový obrat podniku poukazuje, hoci približne a neúplne, na veľkosť podniku a jeho ekonomickú silu.
- 106 Po prvé, uplatnenie pojmu „podnik“, ktoré vykonal Súdny dvor v uvedenom rozsudku, však nie je v tomto konaní zrejmé.
- 107 Po druhé, Akzo zdôrazňuje, že v rozsudku *Musique diffusion française a i./Komisia*, už citovanom v bode 37 vyššie, Súdny dvor uviedol, že bolo potrebné takisto vziať do úvahy tú časť obratu, ktorá sa týka výrobkov predstavujúcich predmet porušenia, a ktorá teda môže poskytnúť predstavu o jeho rozsahu. Komisia však v rozhodnutí nezohľadnila skutočnosť, že toto kritérium bolo priamejšie ako kritérium uvedené v bode 104 vyššie, keďže malo priamejší súvis s kritériami uvedenými v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Tieto úvahy sú o to dôležitejšie v prípadoch, keď — tak ako v danom prípade — podiel obratu týkajúceho sa výrobkov predstavujúcich predmet porušenia vo vzťahu k celkovému obratu je 0,05 %.
- 108 Pokiaľ ide o rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, *ABB Asea Brown Boveri/Komisia* (T-31/99, Zb. s. II-1881), Akzo zdôrazňuje, že násobný koeficient uplatnený v danom prípade nebol stanovený na základe celkového obratu skupiny. Z bodov 164 a 165 tohto rozsudku naopak vyplýva, že násobný koeficient musí vychádzať z veľkosti podniku, ktorý sa dopustil údajného porušenia, ktoré konštatovala Komisia. Okrem toho sa odvoláva na skutočnosť, že v tejto veci Súd prvého stupňa uviedol v odpovedi na tvrdenie ABB, podľa ktorého Komisia mala stanoviť pokutu (a uplatniť násobný koeficient) iba na základe obratu dosiahnutého len tou divíziou skupiny, ktorá sa venovala mestskému vykurovaniu, že sa zdá, že Komisia správne vypočítala pokutu tak, že pri násobnom koeficiente vychádzala

z veľkosti celku skupiny ABB, a nielen z veľkosti „podniku“, ktorú mohla mať divízia mestského vykurovania ABB, a to z dôvodu, že Komisia správne konštatovala na základe mnohých skutočností, že porušenie sa musí pripísať skupine ABB (bod 163 rozsudku).

109 Komisia navrhuje žalobný dôvod zamietnuť.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

110 V prvom rade, pokiaľ ide o tvrdenie Akzo, že Komisia stanovila pokutu v závislosti od typu podniku, ktorý sa dopustil porušenia, je potrebné konštatovať, že Komisia v odôvodneniach č. 334 až č. 371 Rozhodnutia v prvej časti svojho posúdenia dospela k záveru, že dotknuté podniky sa dopustili veľmi závažného porušovania vzhľadom na jeho povahu, jeho konkrétny dopad na trh glukonátu sodného v EHP a rozsah dotknutého geografického trhu, a že porušovanie ovplyvnilo celý EHP.

111 Ďalej Komisia pristúpila k rozdielnemu zaobchádzaniu s dotknutými podnikmi, aby zohľadnila konkrétnu dôležitosť ich správania v súvislosti s hospodárskou súťažou, a v tejto súvislosti vychádzala z obratu dosiahnutého dotknutými podnikmi, pokiaľ ide o predaj glukonátu sodného na celosvetovej úrovni v priebehu posledného roka trvania porušovania, teda v roku 1995 (pozri najmä odôvodnenie č. 381 Rozhodnutia). Pri stanovovaní sumy pokuty v závislosti od závažnosti porušovania teda Komisia nezohľadnila, na rozdiel od toho, čo tvrdí Akzo, typ podniku, ktorý sa dopustil porušenia, ale význam uvedených podnikov na konkrétnom trhu.

- 112 Komisia až v poslednej fáze výpočtu pokuty v závislosti od závažnosti porušenia, v súlade s možným rozlíšením uvedeným v usmerneniach, zohľadnila určitú typológiu predmetných podnikov. Táto typológia vyplýva priamo zo zohľadnenia veľkosti a zdrojov predmetných podnikov, čo sú kritériá, ktoré treba zohľadniť, aby sa zabezpečil odstrašujúci účinok sankcií. Komisia teda zohľadnila v tejto fáze veľkosť a globálne zdroje skupín podnikov, ku ktorým patrili účastníci kartelu tým, že uplatnila na východiskovú sumu stanovenú v prípade niektorých z nich, vrátane Akzo, násobný koeficient 2,5 (odôvodnenie č. 388 Rozhodnutia).
- 113 V rámci tohto svojho konania nestanovila pokutu, na rozdiel od toho, čo tvrdí Akzo, v závislosti od typu podniku, ktorý sa dopustil porušenia, ale v závislosti od závažnosti a dĺžky trvania, hoci v rámci posudzovania závažnosti porušenia zohľadnila veľkosť a globálne zdroje predmetných podnikov, aby sa zabezpečil odstrašujúci účinok pokút, ktoré museli byť uložené. Preto argumentácia Akzo nie je podložená skutkovými okolnosťami.
- 114 V druhom rade, pokiaľ ide o to, že Akzo vytyka Komisii, že sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia tým, že vzala do úvahy veľkosť a globálne zdroje predmetných podnikov, je potrebné poznamenať, že samotný Akzo pripúšťa, že pri posudzovaní závažnosti porušenia musí Komisia vziať do úvahy veľký počet skutočností, medzi ktoré patrí aj potreba odstrašujúceho dosahu pokuty. Komisia má jednoznačne právo na dosiahnutie tohto odstrašujúceho účinku určiť sumu pokuty podľa osobitnej povahy podniku zodpovedného za porušenie.
- 115 Komisia pri stanovovaní vyššej východiskovej sumy pokuty v prípade podnikov, ktoré majú relatívne významnejší podiel na trhu ako iné podniky na relevantnom trhu, zohľadnila osobitnú zodpovednosť podniku vzhľadom na požiadavku zachovania voľnej hospodárskej súťaže a usúdila, že v danom prípade išlo

o subjektívnu skutočnosť, ktorá umožňuje charakterizovať závažnosť porušenia správania predmetných podnikov. Táto skutočnosť totiž zodpovedá v prípade uzavretia kartelovej dohody vyššiemu stupňu zodpovednosti podnikov, ktoré majú relatívne významnejší podiel na trhu ako iné podniky na relevantnom trhu, pokiaľ ide o narušenie hospodárskej súťaže.

- 116 Komisia okrem toho v tejto súvislosti takisto mohla v prípade veľmi veľkých podnikov, akým je Akzo, primerane zohľadniť existenciu informácií a právno-ekonomickej infraštruktúry, ktorá im umožňuje lepšie posúdiť protiprávny charakter ich správania a dôsledky, ktoré z toho vyplývajú z hľadiska práva hospodárskej súťaže.
- 117 Pokiaľ teda ide o uplatnenie násobného koeficientu v závislosti od veľkosti a celkových zdrojov predmetných podnikov, je potrebné zdôrazniť, že podľa ustálenej judikatúry môže Komisia pri výpočte pokuty pre podnik predovšetkým prihliadnuť na jeho veľkosť a ekonomickú silu (rozsudok *Musique diffusion française a i./Komisia*, už citovaný v bode 37 vyššie, bod 120, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. decembra 2001, *Acerinox/Komisia*, T-48/98, Zb. s. II-3859, body 89 a 90). Okrem iného, pokiaľ ide o meranie finančnej kapacity účastníkov kartelu, v judikatúre sa uznáva relevantnosť celkového obratu (rozsudok *Sarrió/Komisia*, už citovaný v bode 68 vyššie, body 85 a 86). Preto Komisia v danom prípade správne uplatnila násobný koeficient 2,5 v rámci posudzovania odstrašujúceho účinku uloženej pokuty, zohľadňujúc pritom veľkosť a ekonomickú silu predmetného podniku.
- 118 Komisia preto správne vychádzala z celkového obratu Akzo na stanovenie pokuty v dostatočne odstrašujúcej výške a na zohľadnenie dôležitosti infraštruktúry právno-ekonomického poradenstva, ktorú majú k dispozícii skupiny podnikov takej veľkosti. Argumentácia Akzo je teda takisto nesprávna z hľadiska právneho posúdenia.

- 119 Po tretie, v súvislosti s tým, že Akzo sa odvoláva na nezákonnosť usmernení v rozsahu, v akom umožňujú Komisii uplatňovať násobný koeficient taký, ako v tomto prípade, je potrebné pripomenúť, že Súd prvého stupňa už rozhodol, že v súlade s postupom uvedeným v usmerneniach sa výpočet sumy pokút vykonáva v závislosti od dvoch kritérií uvedených v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, a to závažnosti porušenia a dĺžky jeho trvania, rešpektujúc pritom maximálnu hranicu vo vzťahu k obratu každého z podnikov, ktorú stanovuje to isté ustanovenie, a že v dôsledku toho usmernenia nepresahujú právny rámec sankcií definovaný týmto ustanovením, tak ako ho vykladá judikatúra Súdu prvého stupňa (rozsudok LR AF 1998/Komisia, už citovaný v bode 57 vyššie, body 219 až 232, rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia, T-224/00, Zb. s. II-2597, body 39 až 52, rozsudok TACA, už citovaný v bode 57 vyššie, bod 1527). Akzo však nepredložil žiadnu novú skutočnosť v porovnaní s tými, ktoré už boli zamietnuté touto judikatúrou (pozri vyššie uvedené body týchto rozsudkov).
- 120 Po štvrté, v súvislosti s tým, že Akzo uvádza, že Komisia za žiadnych okolností nemala na účely uplatnenia koeficientu zvýšenia, ako v tomto prípade, zohľadniť veľkosť a celkové zdroje skupiny Akzo Nobel NV, do ktorej patril ANC, podnik, ktorý sa dopustil porušenia, ale maximálne veľkosť obratu týkajúceho sa predaja výrobku, ktorý bol predmetom porušovania; Akzo prehliadol skutočnosť, že Komisia uplatnila tento koeficient na to, aby zabezpečila odstrašujúcu povahu pokút. Komisia sa tým, že v danom prípade usúdila, že len ak sa vychádza z veľkosti zdrojov skupiny podnikov ako celku, môže byť dosiahnutý odstrašujúci účinok pokút, nedopustila nesprávneho posúdenia, ktoré by spôsobilo porušenie článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17.
- 121 V dôsledku vyššie uvedeného žalobný dôvod založený na porušení článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 musí byť zamietnutý ako nedôvodný.

O porušení povinnosti odôvodnenia

- 122 Akzo vytýka Komisii, že neuviedla, prečo uplatnila násobný koeficient 2,5 na základnú čiastku pokuty, ktorú mu uložila, prečo tento koeficient bol rovnaký ako koeficient uplatnený v prípade ADM a prečo bol založený na jeho celkovom obrate a nie na 50 % ročného obratu spoločnosti Glucona. Akzo v tejto súvislosti uvádza, že v konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozsudku ABB Asea Brown Boveri/Komisia, už citovaného v bode 108 vyššie, Komisia uplatnila ten istý násobný koeficient, ako je ten, ktorý uplatnila v tejto veci, ale v tejto druhej uvedenej veci poskytla v tomto zmysle podrobné odôvodnenie.
- 123 Komisia navrhuje žalobný dôvod zamietnuť.
- 124 Súd prvého stupňa uvádza, odkazujúc na judikatúru citovanú v bode 68 vyššie, že v odôvodneniach č. 389 až č. 392 Rozhodnutia Komisia vysvetlila, na základe akých kritérií posúdenia určila závažnosť a dĺžku trvania porušenia, čo sú vysvetlenia, ktoré potom umožnili Akzo uviesť mnohé výhrady založené na protiprávnej podstate týchto skutočností a sudcovi Spoločenstva umožnili vykonať kontrolu.
- 125 Pokiaľ ide o význam koeficientu zvýšenia uplatneného v prípade Akzo, Komisii postačuje, aby sa odvolala na veľkosť tohto podniku, ktorá približne vyplýva z jeho celkového dosiahnutého obratu, a zdôraznila potrebu zabezpečiť odstrašujúci účinok pokuty. Neprináleží jej z hľadiska povinnosti odôvodnenia, aby uviedla číselné údaje týkajúce sa spôsobu výpočtu použitého v rámci tejto voľby (pozri v tomto zmysle rozsudok Sarrió/Komisia, už citovaný v bode 68 vyššie, bod 80).

- 126 Akzo takisto nesprávne vytýka Komisii, že neuviedla dôvody, pre ktoré koeficient zvýšenia uplatnený na východiskovú sumu pokuty, ktorú mu uložila, bol zhodný s tým, ktorý uplatnila v prípade ADM. Komisia však nebola povinná upresniť dôležitosť tohto koeficientu, aby presne zodpovedal vzťahu existujúcemu medzi rôznymi skupinami podnikov, do ktorých patrili aj účastníci kartelu. Cieľom tohto koeficientu bolo skôr, ako vyplýva z odôvodnení č. 386 až č. 388 Rozhodnutia, stanoviť pokutu na dostatočne odstrašujúcej úrovni a zohľadniť význam infraštruktúry právno-ekonomického poradenstva, ktorú majú k dispozícii skupiny podnikov takej veľkosti. Komisia tým, že poskytla toto odôvodnenie, uviedla dostatočne, že práve na základe veľkosti a zdrojov skupín podnikov, a nie podnikov patriacich do týchto skupín mala v úmysle posudzovať odstrašujúci účinok sumy pokuty.
- 127 Okrem toho je potrebné konštatovať, že uplatnenie násobného koeficientu predstavuje uplatnenie rozlišovania uvedeného v usmerneniach. Rozhodnutie teda bolo prijaté v súvislostiach, ktoré boli Akzo dobre známe.
- 128 Preto je bez toho, aby bolo potrebné skúmať, či tak, ako tvrdí Akzo, v iných veciach Komisia poskytla podrobnejšie odôvodnenie, pokiaľ ide o voľbu uplatneného násobného koeficientu, potrebné konštatovať, že v tomto prípade Komisia poskytla dostatočné odôvodnenie.
- 129 V dôsledku toho musí byť žalobný dôvod založený na porušení povinnosti odôvodnenia zamietnutý ako nedôvodný.
- 130 Žiadny z dôvodov uvádzaných proti zákonnosti Rozhodnutia nebol uznaný, a preto nie je dôvodné v rámci neobmedzenej právomoci, ktorá je Súdu prvého stupňa udelená, znížiť sumu pokuty uloženej žalobcovi v Rozhodnutí a žaloba musí byť zamietnutá ako celok.

O trovách

- 131 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazat' ho na náhradu trov konania v súlade s návrhom žalovanej.
- 132 Keďže sa žaloba zamietá ako celok (pozri bod 130 vyššie), návrh predložený Akzo, aby Súd prvého stupňa zaviazal Komisiu na zaplatenie úrokov a výdavkov na bankovú záruku (pozri bod 27 vyššie), musí byť zamietnutý ako neúčinný.
- 133 V každom prípade je potrebné pripomenúť, že trovy konania, ktoré vynaložil podnik v súvislosti so zriadením a udržiavaním bankovej záruky, aby sa vyhol nútenému výkonu rozhodnutia Komisie voči nemu, nie sú nutnými výdavkami, ktoré vznikli účastníkom v súvislosti s konaním v zmysle článku 91 písm. b) rokovacieho poriadku. Takisto musí byť zamietnutý návrh podniku, ktorý navrhuje zaviazat' Komisiu na náhradu výdavkov, ktoré musel vynaložiť v priebehu správneho konania týkajúceho sa hospodárskej súťaže. Hoci sa podľa článku 91 rokovacieho poriadku „nahradzujú... tieto trovy konania:... nutné výdavky, ktoré vznikli účastníkom v súvislosti s konaním“, pod „konaním“ sa má v tomto ustanovení na mysli len konanie pred Súdom prvého stupňa, a nie konanie pred podaním žaloby (rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. marca 2000, Cimenteries CBR a i./Komisia, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Zb. s. II-491, body 5133 a 5134 a tam citovaná judikatúra).

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (tretia komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. Akzo Nobel NV je povinný nahradiť trovy konania.**

Azizi

Jaeger

Dehousse

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 27. septembra 2006.

Tajomník

Predseda komory

E. Coulon

J. Azizi

Obsah

Skutkové okolnosti	II - 3396
Konanie a návrhy účastníkov konania	II - 3403
Právny stav	II - 3405
O stanovení východiskovej sumy pre výpočet pokút uložených všetkým účastníkom kartelu	II - 3405
O porušení zásady proporcionality	II - 3405
O porušení povinnosti odôvodnenia	II - 3408
O klasifikácii účastníkov kartelu	II - 3410
O porušení zásady proporcionality	II - 3410
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 3410
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3412
O porušení povinnosti odôvodnenia	II - 3414
O zohľadnení obratu Akzo	II - 3416
O porušení článku 81 ES	II - 3416
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 3416
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3418
O porušení povinnosti odôvodnenia	II - 3421
O uplatnení násobného koeficientu 2,5	II - 3423
O porušení článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17	II - 3423
— Tvrdenia účastníkov konania	II - 3423
— Posúdenie Súdom prvého stupňa	II - 3426
O porušení povinnosti odôvodnenia	II - 3430
O trovách	II - 3432